

Türkiye'nin en büyük KİTAP fuarı bitti PEKİ YA AKILLARDA KALANLAR?

Geçtiğimiz hafta iki yıl aradan sonra düzenlenen Türkiye'nin en büyük kitap fuarını iki kez ziyaret ettim. Reyonları yayın evlerini inceledim, iki şey kafama takıldı. Birincisi yayın evlerinin göstermelik sözde indirimleri ikincisi ise akademik yayınların azlığı ve sınav kitaplarının çokluğu.

Uluslararası Kitap Fuarı 03-11 Aralık tarihleri arasında her zamanki yerinde Beylikdüzü'nde Tüyap Fuar ve Kongre merkezinde yapıldı. İki sene pandemi nedeniyle yapılamamıştı. Bu aranın ardından daha coşkulu bir fuar beklentisi ile gittim fuara. İlk dikkatimi çeken şey 14 salonun yer aldığı alanda on salonun aktif kullanılmasıydı. Dört salon hiç açılmamıştı. Oysa ne kadar çok yayınevi var ülkemizde. Belli ki yayın evlerinin tamamı katılmadı. Zaten sektöre biraz meraklı olan biri, bir iki bakışta katılımın eskiye göre düşük olduğunu görebilirdi.

SINAV KİTAPLARI ENFLASYONU

Kitap fuarında 2 salonun tamamı sınav kitapları satan yayın evleriyle doluydu. Çok ilginç geldi bana bu. DGS, YKS ve aklınıza gelen ne kadar sınav varsa hepsinin hazırlık kitapları çıkmış. Bir sınav cenneti olduğumuz ve gençler kitap bütçelerini sınav kitaplarına harcamak zorunda kaldıkları için bu sınav kitapları büyük iş yapmaya başladı. Aklınıza gelen tüm sınav kitabı yayınlayan yayın evleri ordaydı.

Yazık dedim. Yazık çünkü bu kitaplara harcanan paraların kültüre hiçbir katkısı yok. Kitap okuma oranımızın

düşük olmasının en büyük nedeni de bu. Sınav cenneti ve ÖSYM'nin müşterisi gençler kitap alıyor ama kültürlerini geliştirecek kitaplara değil, sınav kitaplarına veriyor paralarını. Zaten öğrenci bütçesi ne ki? O da sınav kitaplarına gidiyor. Dönemlik alınan test kitapları, bir kullanımlık kitaplar ve sokağa atılan paralar...

Prof. Dr. Michael KUYUCU

ZORAKI İNDİRİMLER

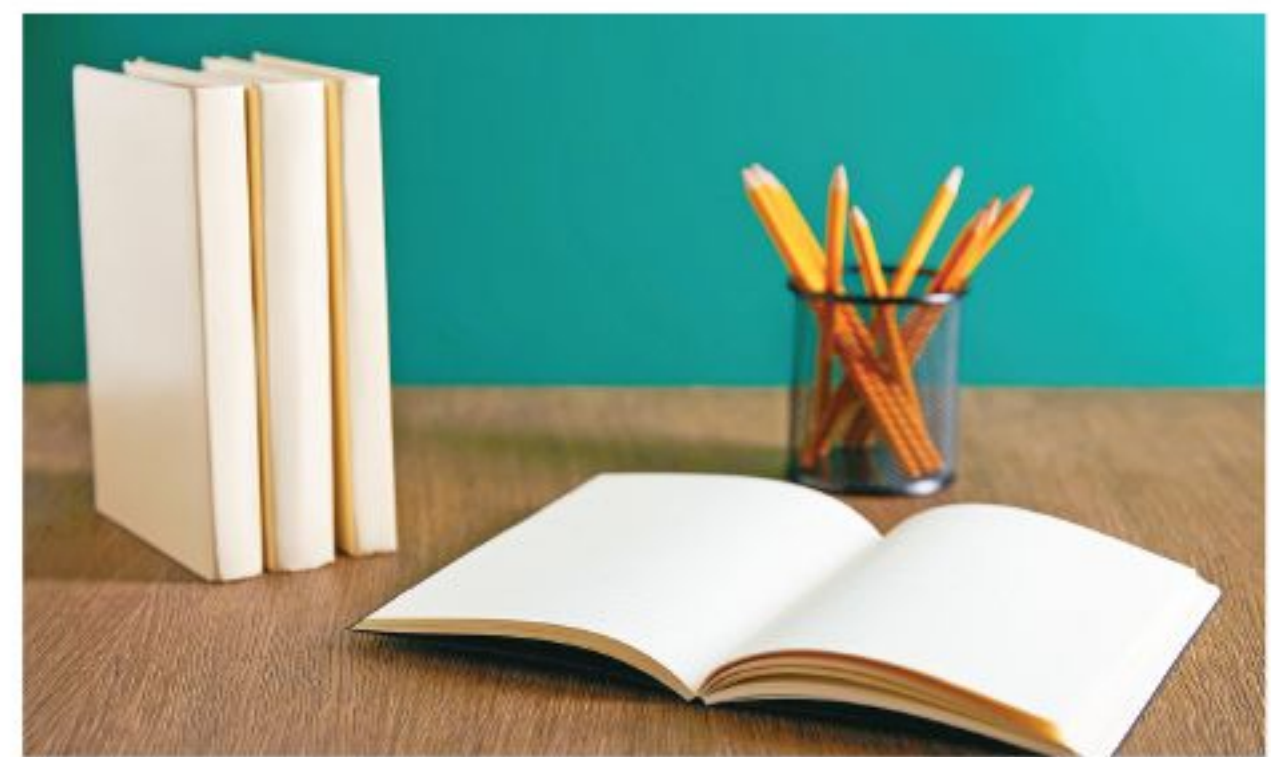
Fuarlarda gelenektir indirimli kitaplar alınır, zaten oraya gitmenin bir amacı da budur. Yoksa kitabı tıkla internetten ayağına gelsin. Kitap kokusunu koklamanın lezzetine ve ona indirimli edinmenin tadı başkadır.

Yayın evleri kendi çaplarında bazı indirimler yaptı ama dürüst olayım fuarda bulunun yayın evlerinin taş çatlasa üçte biri adam gibi indirimler yaptı. Bazı yayın evleri (şimdi isim vermeyeyim tantana olmasın) kitaplarını internetten daha pahalıya bile sattılar. Şaka gibi ama gerçek.

İBB YAYINLARI YÜZDE 40 İNDİRİM YAPTI

İndirim konusunda işini hakkıyla yapan yayınevleri de vardı. Mesela bunlardan biri İBB Yayınları ve Türk Tarih Kurumu oldu. Çok güzel kitaplara çok güzel indirimler yaptılar. İBB'nin kitaplarında genel anlamda yüzde 40 indirim vardı. Son bir iki yılda çok kaliteli kitaplar yayınlayan İBB Yayınlarının bu indirimi çok hoşuma gitti. Bu kitaplar arasında Aşık Veysel, Fatma Girik gibi sanatçıların hayatlarını, İstanbul'daki üç büyük futbol takımını, İstanbul'daki semt kulüplerinin tarihçesini anlatan kitaplar çok güzel kitaplardı.

Bu fuarda sahaflar için de bir bölüm ayrıldı ama çok az sahaf vardı. Ülkemizde sahaflık mesleği de artık nostalji olmaya doğru ilerliyor ki bu da ayrı bir tartışma konusu. Kitap fuarının adı "uluslararası" idi ama ne hikmetse yurt dışından gelen ne bir yayın evi gördüm ne de yurt dışında basılan bir kitap. Belli ki dostlar alışverişte bulunsun diye adına "uluslararası" denmiş.

AKADEMİK YAYINLAR VE ÜNİVERSİTELER YERLERDE

Kitap fuarında nerdeyse hiçbir akademik yayın yoktu. Sadece iki üniversitenin yayın evleri vardı. Bilgi Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi. Yeditepe Üniversitesi İstek vakfının yayınları ile katıldı fuara. Üniversitenin yayınladığı kitap sayısı üç beşten fazla değildi. Koca Yeditepe Üniversitesi havası olan bir üniversite ama akademik yayını yok. Çocuk kitapları satılıyordu reyonunda. Tamam onlar da gerekli ama koca üniversite her fakülte yılda üç kitap yayınlarsa en az 15-20 kitap olurdu reyonlarında. Ben üniversitenin rektörü olsam utanırdım.

İstanbul Bilgi Üniversitesi de fuara katıldı. Tüm üniversiteler içinde en çok kitap yayını yapan üniversite olarak fuarda boy gösterdi. Bu konuda Bilgi Üniversitesi güzel çalışmalar yapmış ama Bilgi Üniversitesi'nin de kitaplarının çoğu eski basımdı. Belli ki onlar da patronları değiştikten sonra fazla bir yayın yapmamışlar.

PEKİ BAŞKA ÜNİVERSİTE VAR MIYDI? HEMEN SÖYLEYİYİM YOKTU!

Peki böyle bir fuara katılabilecek kadar kitap veya dergi ve benzeri basılı yayını olan üniversite var mı Türkiye'de? Hemen söyleyeyim yok!

ÜNİVERSİTELER KİŞ UYKUSUNDA

Bu fuarda bir gerçek daha ortaya çıktı: Türkiye'de üniversiteler uyuyor. Oysa üniversite dediğin bilim üretir, yazar, çizer, karalar. Yayın yapar kuşak-

lara bilgi aktarmak için belge bırakır. Maalesef Türkiye'deki üniversitelerin, özellikle vakıf üniversitelerinin hiçbirisi kitap yayını sürdürülebilir bir üretim stratejisine sahip değil. Oysa gönül isterdi ki nasıl ki iki reyon sadece sınav kitaplarına ayrıldıysa bir reyon da üniversitelerin yayın evlerine ayrılmalı. Ama yok. Maalesef yok. Çünkü üniversitelerde üretim yok.

YÖK'E ÇAĞRI

YÖK buna neden göz yumuyor anlamıyorum. YÖK neden üniversitelere yayın kotası koymuyor anlamıyorum. Eğer üniversitelerin akademisyenlerinin kitap yayınlama gibi bir keyfi yoksa o zaman kota koyacaksınız, zorla yayın yapacaklar. Yapamayanlar da ceza alacaklar. Belki taş devrinden kalma bir yöntem ama bazen zorla bir şey yaptırmak en iyi çözümdür. Üniversitelerin akademik yayın yapmasına yönelik önce teşviklerin sonra da yaptırımların uygulanması şart. Devlet üniversitelerindeki akademisyenler "biz memuruz bizim kadromuzda bir şey olmaz" havasındalar, vakıf üniversiteleri ise patronları müşteri, pardon öğrenci toplama derdiyle uğraşmaktan akademik kitap basmayı unuttular. Dilerim YÖK başkanı Prof. Dr. Erol Özvar bu çağrıya kulak verir ve akademik yayıncılık konusunda üniversitelere bir ayar verir. Çok zor belki ama gelecekte düzenlenecek kitap fuarlarından birinde bir reyonun tamamını sadece üniversitelerin yayın evleri doldurur. Buna Türkiye'nin ihtiyacı var.

